

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 9P/130/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2519201527
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2020:2519201527.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v konaní vedenom sudkyňou Mgr. Andreou Hadnagyovou vo veci starostlivosti o mal. dieťa: Q. M., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov - matky: P. M., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt: F. XXX, a otca: neuvedený, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Piešťany o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom takto

r o z h o d o l :

N a r i a d' u j e sa ústavná starostlivosť nad mal. Q. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Pečeňady, sídlo Pečeňady 66.

Matka je povinná prispievať na výživu mal. Q. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15.teho dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Pečeňady s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Z r u š u j e sa uznesenie Okresného súdu Piešťany, č. k. 9P/97/2019 - 18 z 26.06.2019, v časti nariadeného neodkladného opatrenia.

Konanie sa z a s t a v u j e v časti nariadenia výchovného opatrenia nad mal. Q..

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 25.06.2019 bol súdu doručený podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, odbor sociálnych vecí a rodiny (ďalej len "ÚPSVaR Piešťany") na vydanie uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia v zmysle § 367 CMP, na základe ktorého by bola matka povinná odovzdať mal. Q. , nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady, so sídlom Pečeňady č. 66, zároveň žiadal, aby súd začal konanie vo veci uloženia v zmysle § 37 ods.3 písm. b/ Zákona o rodine. ÚPSVaR Piešťany podnet odôvodnil tým, že maloletý Viktor je tretím dieťaťom matky P. M., nar. XX.XX.XXXX, otec nie je v rodnom liste uvedený. Prvé dieťa matky, maloletá Q. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorej otcom je partner matky X. F., nar. XX.XX.XXXX, sa pre zanedbávanie starostlivosti rodičmi na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Piešťany č. 9P/56/2019 zo dňa 23.04.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 18.06.2019, nachádza v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady. Druhé dieťa matky, maloletý X. M., nar. XX.XX.XXXX v Trenčíne, u ktorého nebol otec v rodnom liste uvedený, bol po narodení umiestnený do Detského domova v Pečeňadoch, nakoľko si matka bola vedomá, že starostlivosť o ďalšie dieťa už nezvládne (spis Okresného súdu Trenčín 30P/52/2017). Vzhľadom k tomu, že matka o maloletého X. prestala prejavovať záujem a podpísala súhlas s osvojením dieťa, bola vyslovená jeho osvojitelnosť a v roku 2018 bol osvojený. O narodení maloletého Q. sa oddelenie ÚPSVaR Piešťany dozvedelo dňa 11.06.2019 počas sociálneho šetrenia v rodine na

adrese F. Č.. XXX. Rodičia uviedli, že sa o maloletého chcú starať (počas predchádzajúceho obdobia plánovali, že matka po narodení dieťaťa využije inštitút utajenia svojej osoby v súvislosti s pôrodom). Otec nie je v rodnom liste uvedený, pokladá sa však za neho X. F., ktorý je otcom aj maloletej Q.. Podmienky v domácnosti boli v čase vykonaného šetrenia z hľadiska zabezpečovania adekvátnej starostlivosti o dieťa, zvlášť o novorodenca, nedostatočné najmä z hľadiska hygieny a výživy (maloletého od návratu z pôrodnice neumývali, nemajú ani vaničku, sporák, absentujú podmienky na prípravu stravy) a rodičovských kompetencií (matka nevie dieťa dojčiť, nevie uviesť, kedy naposledy jedlo, akú a či malo naposledy stolicu a pod.). U maloletého od narodenia do 11.06.2019 klesla hmotnosť na 2 850g, rodičia sa u detskej lekárky MUDr. Libuši Smolkovej ohlásili až na 7. deň od prepustenia z pôrodnice. Matke bolo vzhľadom na ohrozenie dieťaťa odporúčané, aby čo najskôr išla aj s maloletým Q. do ZSS Domum v Piešťanoch, kde bude mať zabezpečené vhodné podmienky a dohľad pracovníkov zariadenia. Vzhľadom k nedostatočným rodičovským kompetenciám, týkajúcim sa najmä schopnosti zabezpečovať bezpečnosť dieťaťa, výživu, hygienické a bytové podmienky začala matka s maloletým na odporúčanie ÚPSVaR Piešťany dňa 12.06.2019 využívať sociálne služby ZSS Domum, Bodona 55, Piešťany. Po príchode do zariadenia nemala matka zabezpečený dostatok potravín, ani hygienických potrieb pre dieťa (z toho dňa vyplateného invalidného dôchodku jej nezostali žiadne finančné prostriedky, hospodári s nimi X. F.). Dňa 14.06.2019 absolvovala matka v ambulancii detskej lekárky v sprievode pracovníkov Centra pre deti a rodiny kontrolné vyšetrenie - stav dieťaťa bol zhodnotený ako zlepšený, pribralo na váhe na 2940 g, čo pripisujú aj zlepšeným podmienkam v zariadení. V ZSS Domum si matka pre slabé zručnosti v zabezpečovaní komplexnej starostlivosti o dieťa vyžaduje pomoc a usmerňovanie, niekedy miera tejto pomoci hraničí až s presúvaním starostlivosti na inú osobu - klientku, ktorá sa jej po príchode ujala a podujala sa matke pomáhať (matka s maloletým u nej dokonca prespávala napriek tomu, že sama má k dispozícii jednoizbový byt). Pre slabé zručnosti v zabezpečovaní komplexnej starostlivosti o dieťa si matka vyžaduje pomoc a usmerňovanie. K potrebe riadnej starostlivosti o dieťa pristupuje ľahostajne, napriek radám zamestnancov zariadenia a klientov je jej prístup laxný, opakovane nevie ani uviesť a dodržiavať režim dieťaťa (stravovanie, pitný režim, hygiena, vstávanie k dieťaťu počas noci a pod.). Preváženie dieťaťa dňa 17.06.2019 bolo zrealizované v ambulancii MUDr. Aleny Schuchmanovej v Piešťanoch (váha 3 200 g) za sprievodu a s pomocou klientky zariadenia, dieťa začala prikrmovať umelou výživou. Dňa 18.06.2019 odišla matka s maloletým zo zariadenia, ale vrátila sa nasledujúci deň s tým, že X. F. sa ju tam snažil zadržať (o 22.00 hod. bol pre ňu v zariadení, ale matka s ním neodišla, údajne sa ho bála). Maloletý bol po návrate do zariadenia zanedbaný, zapáchajúci a hladný. Matka sa mala dňa 19.06. a 20.06.2019 dostať na lekársku prehliadku a kontrolné váženie hmotnosti dieťaťa - nezrealizované. Doposiaľ nemá maloletý zabezpečené ani odporúčané vyšetrenie v očnej ambulancii. Dňa 20.06.2019 sa uskutočnila prípadová konferencia s cieľom plánovania sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi - matka sa na prípadovú konferenciu nedostavila včas (termín vzala na vedomie dňa 17.06.2019). Sociálne šetrenie v ZSS Domum bolo príslušným oddelením ÚPSVaR Piešťany vykonané v dňoch 14.06. a 21.06.2019. Matka objektívne nevie samostatne zabezpečovať starostlivosť o dieťa, vyžaduje si pomoc a asistenciu. Nie je finančne gramotná, nevie hospodáriť s finančnými prostriedkami (ak má vôbec s akými, pretože nimi prevažne disponuje jej partner, a to nie v súlade s potrebami a záujmami maloletých detí). Nevie a ani sa nechce držať rád v oblasti praktickej starostlivosti o dieťa, nemá žiadne finančné prostriedky, lieky a hygienické potreby pre maloletého jej zabezpečili zamestnanci v zariadení a iná klientka. Maloletý doposiaľ nie je správne plienkovaný, matka k tomu nemá nutné potreby. Jej prístup k potrebe zlepšenia výkonu starostlivosti o dieťa je ľahostajný, bez snahy o nápravu a zmenu k lepšiemu, nevedia posúdiť, či mierou jej zdravotného hendikepu (mentálne zaostávanie) alebo postoja. Dňa 21.06.2019 odišla matka aj s maloletým v sprievode X. F. zo ZSS Domum a do dnešného dňa sa nevrátila (pri odchode uviedla, že jej priateľ potrebuje ženu, že on nemôže už vydržať). Dňa 24.06.2019 matka a X. F. telefonicky uviedli, že matka s maloletým sa už do zariadenia nevráti. Staršie dieťa P. M. a X. F., maloletá Q. F., sa nachádza odo dňa 30.04.2019 v Centre pre deti a rodiny Pečeňady, umiestnená je v starostlivosti profesionálneho rodiča zariadenia. V správe Centra o vývine dieťaťa zo dňa 29.05.2019 je uvedené, že psychomotorický vývin maloletej je aktuálne nerovnomerný, vo viacerých vývinových oblastiach oneskorený (predpokladajú, že oneskorenie je na podklade málo podnetného domáceho prostredia). Na Okresnom súde Piešťany je pod sp. zn. 9P/56/2019 vedené konanie vo veci nariadenia výchovného opatrenia (§ 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine - pobyt v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa). Vzhľadom k prejavenej záujmu rodičov, resp. matky a v súlade s cieľom plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi bolo Centrom pre deti a rodiny Pečeňady realizované vykonávanie odborných metód na podporu

obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4. Zák. č. 305/2005 Z. z. - terénna a ambulatná práca zameraná na zlepšenie rodičovských zručností oboch rodičov v rozsahu celkom 48 hodín. Spolupráca rodičov bola v rámci tohto opatrenia hodnotená ako neefektívna, nakoľko neplnia stanovené úlohy (otec nemá doposiaľ vybavený doklad totožnosti, nie je zamestnaný, rodičia nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami, nedokážu samostatne zabezpečovať riadnu starostlivosť o deti a pod.). Matka nie je schopná maloletému Q. zabezpečiť základné životné podmienky, ani také prostredie, ktoré by saturovalo jeho potreby. Nedisponuje rodičovskými zručnosťami, nie je schopná dieťaťu zaistiť správne stravovanie a výživu, hygienickú, zdravotnú starostlivosť a bezpečnosť. Zo strany rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb nie je možnosť zverenia maloletého do náhradnej rodinnej starostlivosti.

2. Súd uznesením, č.k. 9P/97/2019-18 z 26.06.2019, o.i. nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého bol mal. Q. odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady, a tiež začal konanie bez návrhu vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti nad mal. Q.. Následne na základe podnetu ÚPSVaR Piešťany z 30.04.2020 súd uznesením začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. Q..

3. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (2) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 180 CSP po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

6. Matka, ktorá bola na pojednávanie riadne písomne predvolaná, sa nedostavila, svoju neúčast' riadne písomne ospravedlnila, nepožiadala o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu, súhlasila s prejednaním veci a jej rozhodnutím v jej neprítomnosti. Preto súd v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol tak, keďže neboli splnené podmienky na odročenie pojednávania, že bude pojednávať v neprítomnosti matky.

7. Kolízny opatrovník pred súdom odporučil zastaviť konanie v časti uloženia výchovného opatrenia nad mal. Q., nariadiť ústavnú starostlivosť nad mal. Q. v CDR Pečeňady, kde sa t. č. nachádza, a určiť matke vyživovaciu povinnosť. Tiež uviedol, že bol podaný návrh na začatie konania o vyslovenie osvojitelnosti mal. Q. z dôvodu, že matka od 18.12.2019 nie je v žiadnom kontakte s maloletým, ani v telefonickom, pričom to isté sa vzťahuje aj na mal. Q.. Matka ako dôvod, prečo mal. Q. nekontaktuje uvádza, že nemá telefón, resp. nemá tel. číslo na detský domov, teda matka neprejavuje záujem o maloletého, pričom jej v tom nebráni závažná prekážka. Matka tiež očakáva 17.07.2020 narodenie ďalšieho dieťaťa. Hoci často mení svoj postoj, momentálne uvádza, že si je vedomá, že nezvláda starostlivosť o maloletého. Na šetrení 29.06.2020 bolo zistené, že matka a biologický otec mal. Q. si začali stavať drevený prístrešok pri dome, v ktorom bývajú, nakoľko momentálne sa vrátil z výkonu trestu odňatia slobody otec jej partnera X. F., a teda v jednej izbe bývajú traja, ako to aj vyplýva z aktuálnej správy o šetrení. Z uvedených dôvodov, keďže mal. Q. sa už takmer rok nachádza v CDR Pečeňady, rodičia vôbec neplnia úlohy plánu soc. práce, nenašli si riadne bývanie, nezamestnali sa, nie sú ďalej dané dôvody na uloženie výchovného opatrenia nad mal. Q., ale na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým. Po umiestnení maloletého v CDR boli vykonávané šetrenia, bolo vyhodnocované plnenie účelu tohto umiestnenia, pričom bolo vyhodnotené, že rodičia vôbec s ÚPSVaR nespupracujú. Rodičia síce deklarujú, že chcú svoje podmienky zlepšiť, ale za uplynulý rok sa nezmenilo vôbec nič. Matke bola v januári 2020 pozastavená výplata invalidného dôchodku vo výške cca 222,50 eur mesačne z dôvodu, že matka si nespĺnila povinnosť vo vzťahu k predĺženiu jeho vyplácania, nakoľko sa nedostavila pred posudkovú komisiu. Následne kvôli COVID-19 bola činnosť posudkovej komisie pozastavená. Matka v rámci šetrenia uviedla, že by jej opätovne mal s účinnosťou od budúceho mesiaca byť vyplácaný invalidný dôchodok, rozhodnutie však neukázala, preto nie je zrejmé, v akej výške. Tiež nie je zrejmé, či jej bude vyplatený späť od januára 2020. Matka je teda aktuálne bez príjmu. Čo sa týka biologického otca X. F., ten bol zamestnaný iba na krátku dobu, zvykne si zarábať zbieraním napr. starého železa,

resp. chodia do pekárne v Chtelnici, kde zvyknú dostať pečivo, ktoré sa nepredalo. Pri šetreniach nikdy nebolo zistené, že by matka niečo uvarila, resp. niekto z rodinných príslušníkov, niekto z osady jej zvykne dať jedlo. Matka začala chodiť do poradne pre tehotné asi v marci 2020.

8. Prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany právom záverečnej reči uviedol, že S poukazom na vykonané dokazovanie v danej veci, oboznámený spisový materiál navrhujem nariadiť ústavnú starostlivosť nad mal. Q. M., ktorá by bola vykonávaná v CDR Pečeňady a to z dôvodu, že sú splnené zákonné podmienky pre ústavnú starostlivosť a táto bude v záujme maloletého. Zároveň navrhuje zaviazat' matku prispievať na výživu pre mal. Viktora sumou vo výške 30% zo sumy životného minima patriaceho neplnoletému nezaopatrenému dieťaťu podľa osobitného predpisu mesačne, konanie o uloženie výchovného opatrenia nad mal. Q. zastaviť a zrušiť neodkladné opatrenie vydané uznesením OS Piešťany, č.k. 9P/97/2019 zo dňa 26.06.2019.

9. Zo spisu Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 9P/97/2019, sp. zn. 13P/69/2020, správy z prešetrených pomerov kolízneho opatrovníka z 26.06.2020 súd zistil, že 19.06.2020 bol podaný podnet na začatie konania o splnení podmienok osvojitelnosti vo vzťahu k mal. Q.. Maloletý Q. sa v Centre pre deti a rodiny Pečeňady nachádza od 03.07.2019, kedy bol umiestnený na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Piešťany č. 9P/97/2019 zo dňa 26.06.2019 výkonom rozhodnutia č. 9Em/4/2019 zo dňa 28.06.2019. Dôvodom umiestnenia maloletého boli pretrvávajúce nevhodné sociálne a bytové pomery, nedostatočné rodičovské kompetencie matky, ktorá prakticky nezvládala starostlivosť o novorodenca (vrátane stravovania, základných hygienických úkonov a pod.). Z dôvodu nezabezpečovania dostatočnej starostlivosti a výchovy bolo umiestnené aj prvé dieťa matky, maloletá Q. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorej otcom je partner matky, X. F., nar. XX.XX.XXXX. Táto sa na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Piešťany č. 9P/56/2019 zo dňa 23.04.2019 nachádza tiež v Centre pre deti a rodiny Pečeňady. Psychomotorický vývin maloletého Q. je hodnotený ako primeraný jeho veku. Zdravotný stav je aktuálne optimálny, strabizmus je sledovaný zatiaľ pediatrom, absolvoval vyšetrenia v nefrologickej ambulancii (lekársku správu doložíme k termínu pojednávania). Matka s maloletým udržiava kontakt pravidelne od jeho umiestnenia v intervaloch jedenkrát mesačne (okrem mesiaca november). V dňoch 16.07.2019 a 17.12.2019 sa uskutočnili prípadové konferencie so spracovaním plánov sociálnej práce, ktorých cieľom je návrat maloletého Q. do starostlivosti matky. Matka (a jej partner X. F.) sa zaviazali participovať na plnení úloh stanovených v rámci plánov sociálnej práce. Matke sa doposiaľ nepodarilo vytvoriť podmienky na návrat maloletého Viktora do jej osobnej starostlivosti. Úlohy sú zamerané na zlepšenie rodičovských kompetencií, bytových a hygienických pomerov, zabezpečenia príjmu a hospodárenia s ním. Matka opakovane na oddelení alebo priamo v ZSS Domum požiadala o pomoc pri riešení jej bytovej situácie a nezhôd so X. F. (vzájomné hádky, nezhody pri finančnom hospodárení, ponižovanie matky partnerom a pod.). Z týchto dôvodov jej od 19.12. do 23.12.2019 a od 10.01. do 16.01.2020 boli poskytované služby v ZSS Domum. Dňa 16.01.2020 sa do zariadenia už nevrátila, následne telefonicky oznámila, že sa vracia späť k X. F.. V období, keď sa nachádzala v ZSS Domum, bolo jej potrebné poskytovať pomoc a asistenciu pri vybavovaní odborných vyšetrení, invalidného dôchodku a pod. Matka nie je schopná dodržiavať potrebné lekárske termíny (napriek tomu, že je t.č. tehotná, gynekologickú ambulanciu nenavštevuje). Vzhľadom k tomu, že odignorovala výzvu sociálnej poisťovne, je jej od januára 2020 pozastavená výplata invalidného dôchodku, čiže nemá žiaden príjem. Matka sa aktuálne zdržiava v osade na adrese F. Č.. XXX, kde spolu s partnerom využívajú izbu, ktorá však patrí otcovi X. F., G. F., ktorý sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. V tejto izbe nie sú vhodné podmienky k zabezpečeniu starostlivosti o dieťa (vchodové dvere sú namontované naopak, a tak sa dajú zatvárať len so šnúrkou, namiesto výplne majú natiiahnutú deku; chýbajúce okno je nahradené fóliou, čiže okrem miesta priamo pri sporáku je v izbe v tomto období zima). X. F. je odo dňa 14.01.2020 zamestnaný na dohodu o vykonaní pracovnej činnosti. Opakovanými sociálnymi šetreniami bolo zistené, že v domácnosti často absentujú i základné potraviny. Naďalej napriek deklarovanej snahe matky o úpravu pomerov, táto nedokázala za uplynulé obdobie vykonať ani len čiastkové základné kroky, ktoré by viedli minimálne k novej realizácii krátkodobých pobytov maloletého v domácnosti, nielen k jeho trvalému návratu. V rovnakej situácii sa nachádza matka spolu so X. F. aj vo vzťahu k maloletej Q., u ktorej bolo dňa 16.01.2020 Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 9P/69/2019 rozhodnuté o dočasnom odňatí maloletej z osobnej starostlivosti rodičov a uložení výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine na šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia (právoplatné zatiaľ nie je). Matka od 18.12.2019 neudržiava s maloletým žiadny kontakt, ani sa v zariadení o neho nezaujímal

telefonicky. Z tohto dôvodu bol úradom podaný návrh na začatie konania vo veci vyslovenia osvojiteľnosti nad maloletým; konanie je na Okresnom súde Piešťany č. 13P/69/2020. Matka sa aktuálne zdržiava v osade na adrese F. Č.. XXX, kde spolu s partnerom využívajú izbu, ktorá patrí otcovi SiIQ. F., G. F., ktorý sa dňa 07.06.2020 vrátil z výkonu trestu odňatia slobody. V tejto izbe nie sú vhodné podmienky k zabezpečovaniu starostlivosti o dieťa; bývajú tu všetci traja na dvoch lôžkach (jedno je rozkladacie). Elektrinu majú dotiahnutú zo susedného domu len na používanie televízie. Opakovanými sociálnymi šetreniami bolo zistené, že v domácnosti často absentujú i základné potraviny. Matka je naďalej bez príjmu. Očakáva narodenie ďalšieho (v poradí štvrtého) dieťaťa. Matka nie je a nebola evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, do decembra 2019 bola poberateľkou invalidného dôchodku, ktorého výplata jej bola pozastavená, t.č. nie je poberateľkou akýchkoľvek dávok sociálneho zabezpečenia. Matka má tiež vyživovaciu povinnosť k mal. Q..

10. Podľa § 54 ods. 2 - 5 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. 3) Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. 4) Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. 5) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

11. Podľa § 52 ods. 1 pís. e/, ods. 2 Zákona o rodine pestúnska starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti. 2) Súd zruší pestúnsku starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak pestún zanedbáva starostlivosť o maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to požiada pestún.

12. Z vyššie z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že nariadenie ústavnej starostlivosti je treťou formou náhradnej starostlivosti, ktorá zasahuje nielen do práv rodičov, ale aj do práv samotného dieťaťa, ktoré nesporne má právo byť vychovávané predovšetkým v rodinnom prostredí, prípadne aj v inom rodinnom prostredí nahradzujúcom rodičovské prostredie a zázemie. Ústavná starostlivosť je krajným riešením, pričom sa nariaďuje len vtedy, keď sa zistí, že jeho použitie je nevyhnutné v záujme dieťaťa, t. j. ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa, je to potrebné v záujme dieťaťa a súd má za preukázané, že mal. dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti ani do pestúnskej starostlivosti.

13. V danom prípade mal súd vyššie vykonaným dokazovaním za preukázané, že výkon rodičovských práv a povinností k mal. Q. doposiaľ nebol upravený súdnym rozhodnutím. Súd mal vyššie citovanými správami, uvedeným v bode 9 odôvodnenia tohto rozsudku za preukázané, že matka mal. Viktora dlhodobo žije v nevhodných sociálnych a bytových pomeroch, jej rodičovské kompetencie ako matky sú nedostatočné, prakticky nezvláda starostlivosť o maloletého (vrátane stravovania, základných hygienických úkonov a pod.), na základe čoho bol maloletý z dôvodu nezabezpečovania dostatočnej starostlivosti a výchovy umiestnený neodkladným opatrením do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady, kde sa doposiaľ nachádza. Matka pritom od 18.12.2019 neudržiava s maloletým žiadny kontakt, ani sa v zariadení o neho telefonicky nezaujíma.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keďže matka nevie zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého a súdu sa nepodarilo nájsť inú vhodnú osobu, ktorej by mohol byť maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, pričom pre absenciu riadnej starostlivosti matky o maloletého, tiež stabilného rodinného prostredia, bol a naďalej aj je ohrozený a narušený jeho zdravý a priaznivý vývoj, súd v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami dospel k záveru, že vzhľadom na vyššie uvedené je nevyhnutné nariadiť nad mal. Q. ústavnú starostlivosť, pričom s prihliadnutím na výnimočnosť danej situácie tak súd rozhodol napriek tomu, že jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Súd zároveň rozhodol, že

ústavná starostlivosť sa bude vykonávať v CDR v Pečeňadoch, kde je maloletý doposiaľ umiestnený, pričom zároveň zastavil z uvedených dôvodov konanie o uloženie výchovného opatrenia, keďže nezistil podmienky, pre ktoré by bolo potrebné v danom konaní pokračovať.

15. Podľa § 62 ods. 2, 3 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

17. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

18. Podľa § 81 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. 2) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

19. Vzhľadom ku skutočnosti, že súd nariadil nad mal. Q. ústavnú starostlivosť, zároveň bolo nevyhnutné v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami určiť matke aj vyživovaciu povinnosť k maloletému. Pri jej určení vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu matke vychádzal z preukázaných skutočností, t.j. že matka má okrem mal. Q. vyživovaciu povinnosť k mal. Q., je bez akéhokoľvek príjmu, je nezamestnaná, neevidovaná na úrade práce.

20. Podľa § 337 ods. 3 CSP súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

21. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia súd bez návrhu zrušil uznesenie Okresného súdu Piešťany, č. k. 9P/97/2019 - 18 z 26.06.2019, v časti nariadeného neodkladného opatrenia, na základe ktorého bol mal. Ján dočasne zverený do starostlivosti CDR v Piešťanoch, keďže rozhodol vo veci samej.

22. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje - na Okresnom súde Piešťany v písomnom vyhotovení 5x, pestúnkou iba proti rozsudku v časti zrušenia pestúnskej starostlivosti.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení, resp. návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa Štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku - Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, t.j. v konaniach pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.